XII-ik évfolyam. 30-dik szám. Köszeg, 1892. julius 24-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, közgazdasági, ipar-kereskedelmi és nevelészeti hetilap.

TÖBB EGYLET KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egészévre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. *Egyes szám ára 10 kr.* Megjelenik minden vasárnapon.

Szerkesztőség: a táblaház iskola-utczai részében. Kéziratok, levelek s egyéb a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők. *Kiadói iroda:* városkör 81. sz. a nyomdában.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhivatalhoz (Feigl Gyula) intézendők. *Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.*

Templomunk épitéséhez.

Jézus legszentebb szive templomának falai a második emeleti magasságig köröskörül fel vannak épitve, s ha az idő kedvez, e héten a tornyok is felemelkednek ugyanazon magasságig. Junius végeig kiadatott: a házak lebontására 670 frt 25 kr.; kő, tégla és szállitás 3498 frt 4 kr.; homoktermelés és fuvar 332 frt 20 kr.; mész és czement 2549 frt 53 kr.; az épitőmesternek előleg 6400 frt; épitész és felügyelet 1132 frt 20 kr.; a betonmunkálatokért előleg 485 frt 38 kr.; különfélék 493 frt 62 kr.; a mult évben homok-, kő- és téglatermelésért 4635 frt 9 kr.; összesen 20196 frt 31 kr. A napokban lett kiadva a bádogosmunka Petán Mátyás bádogosmesternek, a lakatosmunka Lauringer János lakatosmesternek és az asztalosmunka Gruber Károly asztalosmesternek. Ezen polgártársainkat felhivjuk, hogy jó és tartós munka által feleljenek meg a bennők helyezett bizalomnak. Paller polgártársunk folytonosan tizenkét munkást foglalkoztat a templomtető elkészitésével, és ugy látszik, igen jó faanyagot használ fel; hacsak az időjárás nem akadályozza, a jövő hóban a templomtetőzet a falakra kerül. — A hét m. magas ablakok mind beboltozvák; van összesen 21 ablak; ezek közül hét hármas mezőre osztva, és tizennégy kettős mezőre osztva. Találkozott már néhány kegyes jótévő az üvegfestészeti ablakok elkészittetésére. Ezek elseje Szájbely Gyula országos képviselőnk ő nagysága, ki a főoltár fölötti hármas nagy ablakot az Ur Jézus legszentebb Szive magasztos műképével, Szüz Mária és szent József képeivel fogja diszittetni. Az ablak alsó részén ott fog diszelegni az adakozó nemesi czimere ezen körirattal: „Jézus legszentebb szivének Szájbely Gyula 1893.“ — A kereszthajó baloldalán a mellékoltár fölötti hármas nagy ablakot, a menyország Királynéja, szent Anna és szent Joachim képeivel elkészitteti a nemesszivü özvegy Hornig Anna bárónő, alján a bárócsalád czimerével és ezen emlékirattal: „Édes anyja emlékére Hornig Anna bárónő 1893. jul. 26.“ — A kereszthajó jobboldalán az oltár fölötti ablakot megcsináltatja dr. Stegmüller Károly szombathelyi apát-kanonok, püspöki helynök ő nagysága. E kép nagyszerü műcsoportozatban ama megható jelenetet fogja ábrázolni, midőn borromei sz. Károly a pestises betegeket áldoztatja. Alája az emlékiratot ő nagysága fogja meghatározni. — A főoltár jobboldalán levő hármas nagy ablakot sz. István, sz. László és Imre képeivel művészileg elkészitteti a mi kedves bácsink: Freh Alfonz, kiérd. gymn. tanár és hitszónok, aki kevés szerzetesi fülleréit azért rakosgatta össze, hogy szülővárosa templomában hazánk védő szentjeinek tiszteletére valami nagyszerüt létesitsen. E czélra alapitványul már le is tett 1000 frtot. Az Isten fizesse meg neki! Az ablak alsó részére emlékül odajön a sztbenedekrend czimere ezen körirattal: „Freh Alfonz Sándor 1893. aug. 2.“ — A főoltár baloldalán levő ablakot Dosztál Gisela kisasszony készitteti első királynénk, boldog Gisela, továbbá sz. Erzsébet és sz. Margit képeivel ezen emlékirattal: „B. Giselának Dosztál Gisela 1893. május 7.“ — Első szeut királyunk nejéről némelyek azt állitják, hogy a szentek sorába lett iktatva. A fönti képpel meg lesz ujitva első szent királynénk emléke, kinek hamvai a Passau-melletti Niedernburg zárda templomában nyugosznak, ahová hazánkból, egész József császár idejéig, évenkint ezerek zarándokoltak, — de azóta tisztelete és emléke majdhogy feledékenységbe nem ment. — Van még két hármas nagy ablak, a főbejárat mellet jobbról, balról. Mily szépen fog oda illeni a fönséges bibliai kép: a bünbánó Magdolna az Ur Jézus lábainál, midőn azokat könyeivel áztatja, és hajával törülgeti! E képet Bobuss Ignácz polgártársunk fogja elkészittetni. — És mily szépen oda illenék a jobb oldalra ama másik bibliai kép, mely a tékozló fiut ábrázolná, midőn bűnbánólag az ő irgalmas atyjához visszatér és ez kegyelmébe fogadja! De e kép még az ő nagylelkü jótevőjére várakozik. Vivat sequens!

Van még 14 ablak, mindegyik kettős mezővel (zweitheilig). Mily fönségesen lehetne ezeket is üvegfestészeti müképpel ellátni az ó- és uj-szövetségi szent történelemből. A néma kép beszél! Vagy ki vállalkoznék a családapák közül egy-egy sz. Mihály és sz. Julianna, sz. János és sz. Emilia, sz. Izidor és sz. Leontina, sz. János és sz. Cäcilia, stb. képeinek művészi elkészittetésére? Isten nagyobb dicsőségére cselekednék, és védő szentjeik emlékét, de meg saját maguk vallásos érzületét is megörökithetnék a jó családapák és anyák! Ki lesz ezek közül ismét az első?!

Az első alapitónak neve a szentély melletti kápolnában lesz megörökitve. Ott fog diszelegni

TÁRCZA.

A budapestiek kirándulása.

Mióta Kőszegen életet nyert a turistaság, azóta három izben fogadtunk nagyobb számu kiránduló csapatokat. Először a testvérváros, Szombathely lakosságát hivtuk meg hegyeink közé, hogy szórakozást, üdülést keressen és segitsen nekünk a turistaság szempontjából megismertetni vidékünket. Ugy gondoltuk, hogy ez egy dologban velünk lesznek a szombathelyiek, mert e tekintetben ugy sem versenyezhetnek velünk; de arra ébredtünk, hogy alaposan csalatkoztunk. Kevés jót mondanak rólunk, éppen annyit, hogy semmit sem használnak vele. Jöttek azután a mult esztendőben az osztrák turisták. Igaz magyar vendégszeretettel fogadtuk osztrák szomszédainkat, akik báladatosak is iránt unk. Egyesületi közlönyükben nagy elismeréssel szólnak rólunk és vidékünkről, s ha azóta valakit közölünk megfoghatnak, teszem azt Bécsben vagy Gráczban, azt csupa szeretetből menten megfosztják szabadságától, viszik, mint régen látott testvérüket s meleg érdeklődéssel tudakozódnak az otthon levők után.

Üdvözölhetük végre a magyarországi turista-egyesület fő- és székvárosi tagjait is. Kevesen jöttek ugyan, de, mert nem a számot nézzük, hanem az embereket, szives örömmel siettünk eléjök és tettünk mellettük annyit, a mennyit a körülményeknél fogva éppen lehetett. Annyi bizonyos, és azt egész nyiltan előre bocsátjuk, hogy a kikkel legkevesebb komédiát csaptunk, azok látszanak legtöbbet nyujtani; azok után igérkezik a legnagyobb hasznunk. De hogy az imént mondottaknak magyarázatát is adjam, leirom a budapestieknek e hó 16-án vidékünkön tett utját.

A reggeli vonaton érkeztek Kőszegre Téry Ödön dr. vezetése alatt kilenczen és ezeken kivül több szombathelyi uriember. A pályaudvaron többet magával Markovits József osztályelnök üdvözölte őket a kőszegi turisták nevében, elkiserven azután őket — persze zene nélkül, mert a kőszegi banda nyugalomba vonult — a *Strucz* szállóhoz, majd pedig a *Lenner*-féle kávéházba reggelire. Itt találkoztam velük én is és szinte örültem, hogy a budapestiek netto olyan lusták, mint a kőszegiek. *Kilencz*! No de hagyjáu, pótoltak ezek ötvenet is. Mindmegannyi szemenszedett férfiu és előkelő állásu ember, köztük 1 pap, — a ki kanonoknak irja magát, — 3 professzor, 1 egészségügyi felügyelő, 4 doktor, 2 ügyvéd, 1 épitész, 1 nyomdatulajdonos, 1 ügyvivő alelnök stb.

A mikor hevenyében elköltötték volt reggelijöket, a várost szemlélték meg, 9 órakor azonban utra keltek a Szabóhegy felé. Kiséretül csatlakoztak szép hölgyek és meglehetős számmal kőszegi turisták. Gyors tempóban hamar elértük a szabóhegyi kis emelkedést és vele a fáárnyas erdei utat, közben egyet-egyet várva dr. Téryre, a ki hátramaradva vizitteket csinált a városban, de egyszerre csak a hátunk mögött termett. Azt mondják róla, hogy olyan mint a fürj. El-eltünik az erdő sürüjében s egyszerre csak hirtelen előbukkan ott, a hol már lesik. Az ó-házi udvarban is eltünt, de mire a többi feljutott a kúpra, a korlátfán átugrálva közibénk surrant ő is. Ott már velünk együtt gyönyörködött a szép kilátáson, velünk együtt debachált Sz. társunk ellen, aki lepelt bennünket az Ó-házról csak azért, hogy ne késsünk. Hiába ellenkezett vele *Bochkor* professzor, a ki ugy találta, hogy e helytől nem egy könnyen lehet megválni; hiába volt a többiek marasztó szózata; menni kellett, annyival is inkább, mert dr. Téry időközben ismét elveszett, s nem voltunk biztosak abban, hogy mire a Hörmannkuthoz érünk, nem-e ázik el a villásreggelink. De nem esett baj, kivéve azt, hogy a társaság személyesitett *perpetuum mobile* je utközben megsebesült. Ott, a hol Hörmann vitéz bőrét vették ezelőtt 271 évvel, ott vérzett most a XIX. századnak egy hiros magyar turistája. Egy nyomorult kóró fölmetszette ujját, melyre irt csak a történeti nevezetes forrás vize s a kedves hölgyek részvéte volt képes nyujtani. Mire vendégeink falatozás közben az eléjök tett pergamen-papiron megörökitették neveiket, dr. Téry már mint meggyógyult vitéz szerepelt az irótársak között; a mire valamennyire összeszedekelőztünk, hogy az Irottkövet keressük fel, doktorunk már elfujatott a *Háromszögkő* mellett, hogy megint csak megelőzzön bennünket. A főponton a rohonczjak üdvözletét ő fogta fel, hatalmas paizsával megvédve bennünket, a hátul czihelődőket, a szuró tekintettek ellen. Ámde hamar kibékültünk és egyesültünk a megirt kő körül, hol az 1892. kiegyezést megörökitette dr. Téry két felvétele. Történt pedig ez a kiegyezés a budapestiek kedvéért, a kik miatt nem akartuk a háboruságot folytatni és ezt annyival is inkább nem, mert a toronysértés ügye diplomacziai uton el lett intézve.

A mi ezután történt az Irottkőn, Lékán, s a budapestiek további utján, annak csak a szele jutott el hozzám, mert én az Irottkőről futó lépésben a városba siettem, megvinni annak a hirét, hogy a fővárosiak milyen derék uriemberek s mennyire tetszik nekik a mi vidékünk. Az őszönivel Lékára sietett fiatal turisták beszélik, hogy fővárosi vendégeink szerencsésen érkeztek a kies fekvésü helységbe, s ott kitünő hangulatban töltötték a délutánt. Megtekintették a régi várban elhelyezett szép muzeumot, gyönyörködtek a vidék bájaiban s asztalhoz ülve nagyon dicsérték a sorházas elegáns kiszolgálását. Végre bucsut vettek kőszegi kollegáiktól, no meg persze a hölgyektől, és azon igérettel, hogy a jövő évben számosabban jönnek el hozzánk, lékai diszfiakkerekre ülve tovább folytatták utjukat Borostyánkőfelé.

az ő emléke egy képen, midőn keresztelő sz. János megtérést predikál. E képet az alapitvány fizeti ki. Ott fog állani a másik ablakon a szerető tanitvány, sz. János apostol és evangelista képe. Ennek elkészittetésére már találkozott egy jótevő. Ott fog lenni nepomuki szt. János képe, ki városunkban mint védőszent kiválóan tiszteltetik; de még e kép is könyörögve keresi a kegyes jótevőt! Rajta, kedves kőszegiek, tegyünk meg Isten nagyobb dicsőségére minden lehetőt, kiki az ő tehetsége szerint. A jó Isten senkinek sem marad adósa! Ezerszeresen megfizet vagy ezen, vagy a más világon! Csak arra kéretnek az illető jótevők, tegyék magukat érintkezésbe prépost-plebánosunkkal, ki mindenkinek szivesen és szeretettel fog utbaigazitással szolgálni. Most ez legyen jelszavunk: Jézus szentséges Szive templomának méltó diszére tegyük meg az, amit tehetünk! Igy lesz Isten bőséges kegyelme mindnyájunkkal. ×

Valami a touristaságról.

Hogy is mondja Seume, a nagy tourista? „Es würde Alles besser gehen, wenn man mehr gienge!" S valóban, ma már ezt elig kell valakinek bizonyitgatnia. Igen: járni, kelni kell; ily módon Isten alkotásait, a természet szépségeit, népeket, nemzeteket nemcsak a távolból szellemileg szemléljük, hanem a közelből, ami pedig egészen más értékű. Igen: járni, kelni kell; ismerjük meg megyénk, a szomszéd megyék, hazánk, a szomszédország egyes szebb vidékeit.

Egyedül, — tapasztalásból tudom, — nem nagy élvezet a touristaság. Társak kellenek, kikkel egyetemben a magában véve olcsó utazást egyszersmind kellemessé is tehessük. Erre valók a tourista-egyesületek. Van ilyen vidékünkön. Van Kőszegen, van egy Sopronban. Tessék belépni! Itt vannak a kirándulásra legalkalmasabb napok, a nyáriak; itt a sokak által oly várvavárt szünidő. Ha majd elmulnak az esős napok, lehet kirándulásokat rendezni.

Miután a soproni touristák jobbára a „Rozália" és „Savanyúkut"ért érdeklődnek, s csak elvétve látunk Lánzséron is egy-egy példányt; s miután tudjuk, hogy Kőszeg touristasága számtalan társas kirándulást rendezett már, s hihetőleg az idei nyáron is rendezni fog, ebből kifolyólag remélhető, hogy Kirchschlag, Lánzsér szintén programmjukba ejthető; őszintén megvallva: inditatva érzem magamat kijelenteni, miszerint a kőszegi tourista körhöz van nagyobb bizalmam, mit avval vélek leginkább bebizonyithatni, hogy derék egyletükbe való belépésem szándékát hozom tek. szerk. úr tudomására, egyszersmind kérvén, sziveskedjék a közvetitést magára vállalni,*) hogy a viszontlátásig az ige már testté vált légyen.

Ha a kőszegi turistaegylet hajlandó volna Lánzsér és Kirchschlag vidékét is működési keretebe belevonni, nagyon hiszem, hogy tagjainak számát is gyarapitani fogja. Mert azt nem lehet kivánni, hogy oly egylet tagja legyen valaki, melylyel lehetetlen az összeköttetést fenntartani; melynek csak terheit kóstolhatja, de előnyeiből nem élvezhet semmit. Legalább ezt nem örömest teszi az ember.

*) Igen szivesen. Szerk.

Kell-e szebb vidék valakinek, mint Kirchschlag, van-e a Dunántúlnak sok oly kilátási pontja és gyönyörű fekvése, mint Lánzsér és vidékének? Igaz ugyan, kocsikon, országui nem létében, ide bizony nagyon nehéz feljutni, mindazonáltal, miután én és velem igen-igen sok tourista s más egyén is azt vallja, hogy: „a ki élvezettel akar utazni, az menjen gyalog; akinek célja csak a megérkezés, az menjen kocsin!" — tehát ez nem volna akadály a terv kivitelében! —

Gyalog pedig, különösen ha utjelzéssel lenne vidékünk, községünk, ellátva, valóban élvezet és igazán gyerekjáték ide feljönni. Ami az utjelzést illeti, szives örömest felajánlom annak idején szolgálatomat, a helyi ismereteimet. . . .

S mit lehet Lánzséron látni? — fogja azon olvasó kérdezni, ki esetleg Lánzséron nem volt.

Hát bizony a várromon, a régi zárdán kivül nem sokat ugyan, de ha veszszük, nagyon sokat. A kilátás a várromról és a zárda- és Pauli hegyről valóban oly gyönyörű, hogy évenkint egy-két ideránduláS nem volna épen fölösleges, avagy megvetendő dolog.

Ennyit akartam csak mondani. Célom pedig, mint soraimból kivehető, az volt; belépni a kőszegi touristaegyletbe, amit kivülem még többen fognak tenni; továbbá a kőszegi touristákat Lánzsérre édesgetni, mert, kérem alássan, mi még a magyarokhoz tartozunk, tehát nagyon ezeretnők, ha a kőszegi magyarokkal a nyár folyamán, egyszer-másszor érintkezésbe jöhetnénk.

A többi megbeszélendő dolog nem tartozik e lap szük korlátai közé, arról alkalmilag — szóval és tettel. Fel tehát Lánzsérra!

Szentgyörgyi Károly,
lánzséri tanitó.

HIREK.

— **Az aratás.** Két hét óta élénk érdeklődés mellett folyik határunkon az aratás és ide s tova be is fejeznek, csakhogy a kedvezőtlen esős időjárás akadályozza a munkát, s már kárakról is beszélnek, melyeket az utóbbi viharos esős időjárás okozott. Tény az, hogy a multkori áradás a Gyöngyös völgyében tetemes rombolást vitt véghez és az utóbbi napokon dühöngő vihar jelentékenyen pusztitott az álló és érett gabonában; de mindamellett reménykednek gazdáink, hogy a hátralevő aratási munkálatokat szerencsésen befejezhetik és az általános eredmény nem lesz valami rossz. Persze, ehhez majd csak akkor lehet szólani, ha már egyszer a probacséplést foganositják. Akkor tudjuk meg: milyen volt a termésünk. De ugy hozzávetőlegesen már most is kombinálnak és arra számitanak gazdáink, hogy az eredmény csekély kivétellel a jó közép és közép között fog ingadozni és szemre nézve a termés általában jó lesz, a szalma azonban rövid és piszkos. Hála Isten, hogy legalább igy lesz! Már most pajta, padlás, szérű tátongva várják a learatott kévék érkeztét; a háznépe sürög-forog s az áldás betakaritásában apraja-nagyja részt akar venni. A kiállott fáradalmak, kinos aggadalmak után végre örvendezni kezd a szorgalmas gazda szive a terhelt fejű arany kalászok látására. Szeme az égre irányul s hálaadólag tekint az áldás honára, mely mánkáját megjutalmazá. Minden lépésre egy-egy aggodalom ónsulya esik le szivéről, azon gondolatra, hogy jég s más nagyobb elemi csapás nem tiporta sárba terhes munkájának bérét. Már számlálgatja a keresztbe rakott kévéket, majd emelgeti és sulyából von következtetést a mag mennyiségére és minőségére. Hála Istennek, hogy idén e fontolgatás után is elégült arczczal látjuk hazatérni a gazdát.

— **Az uj igazgató.** Pacher Donát a multkoriban látogatást tett uj otthonában, a helybeli benczés székházban, melybe augusztus elejével költözik át.

— **Sikerült mulatság.** A tűzoltóink által rendezett mult vasárnapi mulatságnak a legjobb idő kedvezett és sikerült volta mellett ritka szép anyagi eredménye volt. A közönség egészen ellepte a sörházi kertet, ugy hogy a később jövők csak nagy ügygyel-bajjal kaphattak helyet, azt is csak a szaladgáló tűzoltók jóvoltából, kik ugy vették kölcsön az asztalokat és székeket. Mi ugy vagyunk avval a sörházkerttel, hogy ha oda egyszer a szokottnál több ember elvetődik, se helyet, se ételt, se italt nem lehet kapni. Nem tudjuk, kit terhel a mulasztás vádja, de annyi bizonyos, hogy az tarthatatlan állapot, a mely abban a sörházban uralkodik. Hogy mult vasárnapon fele a közönségnek ott nem hagyta a mulatságot, azt csak annak lehet betudni, hogy szépen jutott a látványosságból és a tánczból, no meg a szomszédban elegendőképen az ételből és italból is. Csak igy sikerülhetett derék tűzoltóinknak a mulatsága. Schmidt dr. ezuttal megint brillirozott tűzijáték-mulatványaival. Legszebb volt az allegorikus kép, melyet tűzoltóinkkal produkált és a tűztől lobogó kéménysepő. A tombolát nem kezelték helyesen. Az intézők tájékozatlanok voltak a rendezésében. Annál jobban áldoztak fiatalaink a táncznak. Szebbnél szebb párok lejtettek körül a szépen kivilágitott tánczhelyen és a tűzoltók, a kik eleinte az uri vendégeknek engedték át a helyet, még a napvilágnál is járták. Jövedelem volt 333 frt 20 kr. Kiadás 117 frt 73 kr. Az egyesület czéljaira tisztán maradt: 215 frt 47 kr.

— **Egységes időszámitás.** A belügyminiszter elrendelte, hogy az egységes időszámitás a közigazgatás minden ágában érvényre emeltessék és az összes közigazgatási hivatalok, valamint mindennemű intézetek f. é. augusztus 1-vel a közép-europai egységes időszámitásra térjenek át. A város polgármesteri hivatala ennélfogva intézkedett, hogy augusztus 1-től fogva a városi toronyóra a vasuti állomás- és postahivatalhoz naponkint déli 12 órakor érkezendő időjelzés szerint igazittassék.

— **Köszönetnyilvánitás.** Kőszeg sz. kir. város önkéntes tűzoltóegyesülete részéről dr. Schmidt urnak az általa az egylet részére ingyen készitett kitünően sikerült tűzijátékáért, mely az utolsó ünnepély fénypontját képezte, ugy azon hölgyeknek, kik a tombolajegyek eladása körül fáradoztak és a tombolanyeremények adakozóinak, ezen az uton köszönet szavaztatik.

Az elnökség.

— **Köszönet-nyilvánitás.** A kőszegi önkéntes tűzoltó-egyesület köszönettel nyugtázza a f. é. julius hó 17-én tartott tűzoltómulatság alkalmával eszközölt következő felülfizetéseket: Major János prépost-plebános 2 frt, Schwarzné urnő 1 frt, Markovits József ügyvéd, Waiszbecker Ede, Tipka Ferencz polgármester, Porpáczy János városkapitány, Kroller Miksa gimnaziumi igazgató, Jesuv őrnagy, Dominikánus nővérek, Zsapka, ifj. Isovits, Lindmeier, Pötzelberger, Horváth gimnaziumi tanár, Draskovits Imre, Perkovits, N. N. egyenkint 50 kr. Abrahamsohn 30 kr., N. N., N. N., N. N. 10 kr.

— **Elbucsuzott.** Somogyi Venczel benczés tanár már elbucsuzott kőszegi ismerőseitől és e hó 19-én végleg elköltözött városunkból. A kitünően tisztelt tanár ur a legjobb emléket hagyta bátra Kőszegen.

— **Biczikli-klub** alakult pár héttel ezelőtt Kőszegen és annak elnökéül Draskovits Imrét választotta s kerékpáros kis sereg. Előttünk ugy rémlik, mintha a klubalakulás után kevesebb sürgés-forgás volna észlelhető biczikliző urak között, mint annak előtte.

Uj találmányok és műszaki leirások.

Bergl Sándor első budapesti szabadalmi irodájának (VI. Andrássy ut 30.) közleménye.

Jelen század nevezetesebb felfedezései és találmányai. A következőkben megpróbálkozunk ezen század legnevezetesebb felfedezéseit és találmányait chronologice összeállitani. Miután röviddel a 18. század vége előtt Volta a róla elnevezett elektromos oszlopot feltalálta (1789), csakhamar a dán Örsted 1829-ben a mágneses elektromosságot fedezte fel, melyet Ampére behatóan tanulmányozott és tökéletesbitett. Ugyanezen évben fedezte fel Aragó az elektromos telegrafot, a melyet 1838-ban Morse, 1845 ben Bregret stb. javitott. 1843-ban a német Bunsen egy uj elektromos batteriát talált fel, 2 évvel később Elkampton és Ruol az elektrometallurgiát. 1832-ben Faraday az elektromos inductiót fedezte fel, mely alapon később Rhumkorff a róla elnevezett inductort szerkesztette meg. 1854-ben Bourseul feltalálta a telefont, a mit 1860-ban Reis, későben Bell és 1876 óta különösen Edison tökéletesbitett. Edisonnak köszönhetjük a fonograf mai szerkezetét és alakját, de az eszme nem az övé, hanem Scott Leon-é, ki a fonográfot tökéletlen alakban már 1856-ban mutogatta Párisban. 1841. és 1878. közzé esik az elektromos világitás feltalálása és javitása is, 1881-ben sikerült a franczia Depreynek az elektromos erőt egyik helyről a másikra átvinnie. 1889 ben Berliner a grammofont találta fel. A kormányozható léghajó kérdését előbbre vitték Krebs és Renárd számos kisérleteikkel. A tenger alatti hajozást Grubet testvérek tökéletesbitették, kik a Cherbourg hidon összegyűlt tömeget csodálkozásba ejtették merész productiójukkal. Más fajta találmányok közül figyelemre méltó az 1790—1801 között Jacquard által feltalált szövőszék, a Davy-féle biztonsági lámpa, bányászok részére és a varrógép, melyre 1830-ban kapott Thimmonier szabadalmat. Valker, Hunt, House, Singer, Seymour, Maquaire, Hurter, Hantin és sok más nevezetes mechanikus czélszerű javitásokat eszközölt az eredeti varrógépen. 1807-ben Marinoni feltalálta a körforgó hengersajtót, mellyel egy óra alatt 40,000 lapnyomatot készithetünk. Ugyancsak e század második felében tettek javitásokat a világitó tornyokon, feltalálták a gyors fényképészetet, ugy, hogy ma már $^1/_{700}$ vagy $^1/_{1500}$ másodpercz alatt világos képet nyerhetünk, az aualin festeket, saccharint, nitroglicerint, dinamitot és más robbantó anyagokat, az elektromos csengetyűt, az elektromos motort, villámos vasutat, a spectralanalizist, a magnézium és aluminium készitő módját, viznyomású elevatorokat és számos oly specialgépeket és készülékeket, melyeket ma már nem nélkülözhetünk. Azonban az elmondottakban még koránt sincsenek kimeritve e század nevezetesebb találmányai, hanem benünnket azon czél vezérelt, hogy — habár csak vázlatosan kimutatva is, — feltüntessük azon óriási haladást, melyet az emberiség a czivilizátió fejlődésével elért.

*

Beszélő lokomotiv. A „Zeitschrift für Transportwesen" czimű folyóirat szerint Edison és Lowry ujabban oly készüléket szabadalmaztattak, mely helyettesitené a lokomotiv jelző készülékét (sipját.) A találmány nevek: linquagraph, mely csövekből, sodronyokból, fonogrammból, billentyűzetből és egy széles szájú trombitából áll. A készülék állitolag oly hangosan kiálltja az állomások neveit és e szókat: alagút, fék stb. hogy igy a hivatalnokok, mint az utazók meghallják.

*

Önműködő kapus. A drezdai automata-társaság egy önműködő kapust szerkesztett, mely igen elmésen van összeállitva, a mellett egyszerű és a szükséges javitásokat bármely lakatos eszközölneti rajta. Az automatikus kapus minden csalást lehetetlenné tesz. A rajta keresztül baladó munkás egy bárczát függeszt rá és e pillanatban az automata a keresztül haladó szemeláttára jegyzi fel, ugy hogy minden hamis időjelzés ki van zárva.

Időjosló növény. A londoni kristály palotában rendezett nemzetközi bánya- és kohó-kiállitáson oly növényt mutattak be, mely rendkivül érzékeny a levegő villamossága iránt, ugy hogy nagyon megbizható indicator gyanánt használható. Az angol lapok figyelmessé teszik a hegyi lakókat arra, hogy ily értelemben tegyenek a növénynyel kisérletet, annál is inkább, mert már több nappal megelőzőleg tudatják velünk, hogy változás történt a légben. Ez pedig igen fontos a hegyi lakókra nézve, mert ezáltal figyelmeztetve, otthon maradnak és igy kevesebben esnek majdan a vihar áldozatául.

*

Automata mint lőörző. Nagyon is amerikaias izű, tréfás találmányról veszünk hirt, amelynek két szembeötlő tulajdonsága van: az egyik az, hogy a passiv szemlélőre nézve kacagtató, a másik pedig, hogy az egész találmány nem ér egy polturát sem. Sétalovaglását végzi a gavallér, gondtalanul nézeget ide-oda, s egyszerre csak eszébe jut, hogy valamely ügyét sürgősen kell elintéznie. Töprenkedik, hogy mit csináljon a lovával? Hirtelen szemébe ötlik egy gépecske, melynek táblájan a következő vers van feltünő betükkel kipingálva:

„Dobj belém egy huszacskát,
Megtartom a lovacskád."

Hm! — gondolja a gavallér, — ez csakugyan olcsón csinálja a dolgát. Kivesz egy huszast, bedobja a nyiláson, mire kiugrik a gépből egy kampó, melyre rádobva a kantárt, rögtön összecsukodik, ugy hogy azt erősen tartja, tehát a ló el nem szabadulhat. A gavallér nyugodtan távozik, elvégzi a dolgát s jön vissza a lováért, és ekkor oh csodák-csodája, egy másik táblácska mered az elszörnyedt lovag elé, a következő versikével:

„Ha nem adsz még öt huszast,
Nem eresztem a lovad."

Boszusággal eltelve bár, de kénytelen elővenni a csillogó huszasokat ismét, hogy a furfangos gépet engedékenységre birja. A legeredetibb azonban az egész-

— **Az évzáró vizsgálatok ellen** nem régiben mi is irtunk, a mint foglalkoznak e kérdéssel más helyeken is. Az utóbbi időben több vidéki iskolaszék már arra a megállapodásra jutott, hogy az elemi iskolák évzáró vizsgálatai eltörlendők; ujabban pedig a fővárosi iskolaszékek közül többen hasonló értelemben nyilatkoztak s a törvényhatósághoz ilyen irányu felterjesztést intéztek.

— **Az uj dohánygyár.** A Dunántulnak szánt uj dohánygyárat, mint nekünk irják, Pápa városa kapta meg. Ezt a dohánygyárt több megyei székhelylyel biró város kérte, de egyiknek sem adták. Talán a kormány eltekint már valahára az örökös centralisatiótól és a kisebb vidéki városoknak is juttat néha egy falatot a megélhetésre.

— **Áthelyezett lakás.** Dr. Kováts István városi tiszti orvos a Rosenstingl-féle házból a napokban átköltözött az uri-utcza és a főtér sarkán levő Pekonyi-féle ház emeletébe.

— **A katonai zenekar**, mely Szombathelyen a *Hungaria*-ban minden kedden játszik, tömérdek számu vendéget vonz az izlésesen restaurált szállóba. A mult kedden is annyi ember verődött ott össze, hogy este 10 óra tájban helyhez sem lehetett jutni.

— **Milleniumi kiállitas.** A kereskedelmi miniszterium a szaktestületek meghallgatása után közel áll ahhoz, hogy a millenium ünnepére, 1895-re, tervezet országos kiállitás ügyét a magáévá tegye és ahhoz képest intézkedjék.

— **A peronospora viticola és a black-rot.** A legujabb időben kegyetlen csapásokat mért a sors a szőlősgazdára. A phylloxera pusztitása folytán koldusbotra jutott a nem régen még jómódnak örvendett kisebb szőlőbirtokos, de nagy eret vágott a phylloxera fellépése a gazdag szőlőbirtokosokon is. A pénzesebbek egyik része a homokterületre menekült; ott kezdtek uj szőlőt telepiteni. Másik része az amerikai szőlő se itségével vette fel a harczot a phylloxera ellen. Azonban a hol új szőlőtelepek léptek a kipusztitottak helyére, vagy a hol a sima homokrónákat új szőlők boritják, ott a szőlőgazdaság egy ujabb réme ütötte fel a fejét: a peronospora viticola. Látva azt a pusztitást, melyet a peronospora viticola az elmult évben okozott, mindenesetre csak örömmel kell fogadnunk Maurer Jánosnak, a Kassán megjelenő „Szőlőszeti és Borászati Lap" szerkesztőkiadójának azt az elhatározását, mely szerint a peronosporáról szóló könyvecskének kiadására eltökélte magát. A müvecskét Páter Béla, a kassai gazdasági tanintézet tanára irta meg a tudomány és a gyakorlat jelenlegi állapota alapján. Tekintettel arra, hogy Francziaországban még egy újabb ellensége a szőlőnek — a black-rot — is pusztit, nagyon üdvösnek jelezhetjük azt a tényt, hogy fentnevezett műben a black-rotot is felvették s e szerint a müvecske czime kettős: „A peronospora viticola és a black-rot." Függelékül hozzá van csatolva a „White rot" nevű szőlőbetegség leirása is, mely az elmult évben Magyarország több helyén már pusztitott. A mű tartalma a következő: Bevezetés. A peronospora élete; annak tenyészése, szaporodása, gyors elterjedése. A peronospora hatása a szőlőre; a peronospora pusztitó hatása a levélre, a hajtásokra, virágokra s a rügyekre. A különféle szőlőfajok viselkedése a peronospora iránt. A peronosporás szőlők bora és annak kezelése. A peronospora elleni védekezés. A permetezés czélja. Mikor és hányszor permetezzünk? A permetezés szüksége és hatása. A permetező szerek. A szerek használata. A permetező készülékek. A permetezett szőlők bora. A Black-rot és White rot. Hatósági intézkedés. A müvecske julius hó folyamán jelenik meg Kassán, egy szines táblával és számos, a szöveg közé illesztett ábrával. Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető: Maurer Jánosnál, Kassán, (Maurer-udvar).

— **Értesitők.** *A soproni m. kir. állami felsőbb leányiskola értesitője* az 1891/92 iskolai évről XXI. évfolyam. Közli Marusák Pál igazgató. Tartalom: Leányaink testi nevelése érdekében. — Kivonat az állami felsőbb leányiskolák szervezetéből. — Tanári kar és a tantárgyak felosztása. — Tanulók névsora. — Statistikai kimutatás. — A tanulás eredményének áttekintése. — A felsőbb leányiskola óraterve. — A használatban volt tankönyvek jegyzéke. — Elvégzett tananyag. — Internatus. — Az 1891/92. iskolai évről. Iskolai hirdetés.

Jelentés a soproni m. kir. állami felsőbb leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyamról az 1891/92. iskola évben. Tartalom. — Szervezet. — Tanterv. — A felvétel feltételni. — A tanároktól megkivánt qualificatio. — Felszerelés. — Rendtartás. — Felügyelet.

Irodalom.

A „Női szépség művészetének tankönyve" czimmel igen érdekes s a nőkre nézve nélkülözhetetlen könyvet irt Brankovics György, a „Magyar Nők Lapjának" fel. szerkesztője. A könyv tartalma a következő: I. rész: A női szépségről. általában s a szépség ápolásáról különösen. — II. rész: A bőr ápolásáról és szépitéséről: 1. Fürdés, mosdás. — 2. A bőrszépség hibái. — 3. A bőr és arcz szépitése. — 4. A bőr és arcz szépitőszerei. — III. rész: A haj ápolásáról és szépitéséről: 1. A haj fésülése, mosása, kenése, sütése. — 2. A haj betegségei. — 3. A haj gyógyitása és szépitése. — 4. A haj gyógyitó és szépitőszerei. — IV. rész: A szem ápolásáról és szépitéséről: 1. A szem épsége és tüze. — 2. A szem, szemöldök s pillák bajai. 3. A szempillák s szemöldök szépitése. — 4. A szempillák s szemöldök szépitőszerei. — V. rész: Az orr ápolása és szépitése: 1. Az orr bajai. 2. Az orr gondozása és szépitése, — 3. Az orr gondozó és szépitőszerei. — VI. rész. A száj ápolásáról és szépitéséről 1. A száj üdesége, gondozása általában. — 2. Az ajkak, a foghus, a fogak bajai. — 3. Az ajkak, foghus, fogak gyógyitása és szépitése. — 4. Az ajkak, foghus, fogak gondozó és szépitőszerei. — VII. rész. A nyak és a karok ápolása és szépitéséről. 1. A uyak és karok bajai. — 2. A nyak és a karok goudozása és szépitése. — A nyak és a karok szépitőszerei. — VIII. rész: A kéz és láb ápolása és szépitéséről I. A kéz és láb bajai. — 2. A kéz és láb gondozása és szépitése.: — 3. A kéz és láb gyógy- és szépitőszerei. — IX. rész: Testszabályozás: 1. Az üdeség és erő előmozditása s fentartása. — 2. Az üdeség s erő előmozditószerei. — X. rész: Illem és toilette: 1. Az illemes mozdulatok. — 2. A sikkes öltözködés. 3. Az illatszerek. — 4. Szagositók. — — — A „Női szépség — művészetének tankönyv"-ét igen csinos kiállitásban a „Magyar Nők Lapjának" kiadóhivatala adja ki. A sajtó alatt levő műnek bolti ára 1 frt 50 kr. leend A „Magyar Nők Lapjá"-nak előfizetői azonban e könyvet kedvezményként (10 kr. postaszállitási dij megtéritése mellett) ingyért kapják. A „Magyar Nők Lapjá"-usk előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Megrendelések a kiadóhivatalhoz (Budapest, kishid-utcza 9. sz.) küldendők. — Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Mit olvassanak a gyermekek a szünidő alatt?** Akármilyen jól esék is a gyermeknek az a várvavárt vakáczió, a mikor reggeltől napestig a szabadban az élet, bizony gyakran unalmassá lesz az is s szükségét érzi a hasznos s szórakoztató olvasmánynak. Gyakran jut eszébe a gyermeknek, hogy a játékon kivül más neme is van a mulatásnak s ilyenkor a szép és hasznos olvasmány a legkedvesebb barátja neki. A gyermeknek ez idő szerint legkitűnőbb olvasmánya „Az én Ujságom" mely pontosan minden vasárnap köszönt be hozzá, telve képekkel s szivetlelket nemesitő közleményekkel. — Van „Az én Ujságom" minden számában mese, elbeszélés, vers, ismeretterjesztő czikk, leirás, mind ufféle rejtvény, s végül egy csomó szép kép. Pósa Lajos a legkitűnőbb magyar gyermekköltő szerkeszti „Az én Ujságom"-at, ajánljuk azt a legmelegebben a szülők figyelmébe. Előfizetési ára negyedévre 1 frt.

— **Se gyermeklapra, se divatlapra** nem szükséges annak külön előfizetnie, aki a „Magyar Nők Lapjá"-t járatja. E kitűnő szépirodalmi lap ugyan is, habár csak egy forint ötven krajczár a negyedévi előfizetési ára, nemcsak regény-melléklettel, hanem „Lugas" czimű gyermeklappal s „Tükör előtt" czimű divatlappal is ingyért kedveskedik olvasóinak. A „Magyar Nők Lapjá"-uak legutóbbi számát: Rudnyánszky Gyula, Palágyi Lajos, Palotai (Pajor István), Kosovitz Rezső, Gaál Lajos, Nagyné Szücs Rebeka, Kovács Laura stb. gazdagitják munkáikkal. Rendkivül érdekesen kezdődik az „Arany háló" czimű regény Vörös Juliannától, mely a könyvalakba köthető regénymellékleteu közöltetik. A „Magyar Nők Lapjá"-nak kiadóhivatala (Budapest, Kis-hid-utcza 9. sz.) szivesen küld ingyen mutatványszámokat mindenkinek, aki levelező-lapon fordul eziránt hozzá.

— **Knorr Alajos „Önügyvédje"** Ötödik teljesen átdolgozott és javitott kiadásban jelenik meg ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő kiadásában Budapest, Muzeumkőrut a nemzeti szinház bérházában; egy munka, mely hasonló munkák közt elismert használhatóságánál fogva két évtizedet meghaladó időn át mindég keresett kézikönyv maradt, melynek további feladata is az leend, hogy mindeu jogviszonyok között megbízható és kimeritő utasitással szolgáljon mindenkinek valamint azoknak is, kik jogisegélyt igénybe venni kénytelennek. Az első füzetben melynek ára 30 kr. a szerző, a közjogi részt kezdi ismertetni; nevezetesen a törvényhozó hatalmat, a főrendikar szervezetét, közli a főrendiházi tagságra jogositott családok névsorát; a képviselő választás szabályait, a választói jogosultságot megállapitó törvényes intézkedéseket; ismerteti a a képviselőház szervezetét; a törvények kihirdetésének módját, és a delegatiók szervezetét és tárgyalásának módját. Ezután áttér a végrehajtó hatalom kezelésének ismertetésére; meghatározza a végrehajtó hatalom fogalmát, megnevezi az ennek gyakorlatára hivatott közegeket; ismerteti a m. kir. ministerium teendőit, az egyes ministerek jogait és kötelességeit, a ministerium szervezetát is küllönösen minden egyes miniszteriumok ügybeosztását, és ügyosztályainak ügykörét, az államszámvevőszék hatáskörét és a közös kormányhatóságokat, a közös belügyministerium és pénzügyministerium ügykörét. Az egész mű tartalma tekintetében utalunk a részletes ismertetést tartalmazó előfizetési felhivásra és eme mindenkire hasznos munkát ajánljuk a t. cz. olvasó közönség figyelmébe és pártfogásába.

— **Az Athenaeum Kézi Lexikona.** A tudományok encziklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szerkeszti Dr. Acsády Ignácz. Budapest, 1892. A most megjelent huszadik füzettel, mely az eddigieknél még fényesebben van kiállitva, a szép és hasznos vállalat felerésze forog már közkézen és a nagy siker, melyet a pontosan haladó munka a közönség felkarolása alakjában arat, ezen uj füzettel csak fokozódni fog. A huszadik füzet három mellékletet tartalmaz, azok egyike „Magyar diszitmények" czime alatt husz szebbnél szebb mintáját közli a szines magyar stilü diszitményeknek. Ezen képtábla kivitele és összeállitása oly kiváló szerencsésen sikerült, hogy nem csak egy Lexikonnak, hanem bármely diszműnek is diszéretére válnék. A mellékletek ezenkivül a Haditengerészet és a Czimerek tábláit nyujtják világos összeállitással s szép nyomással. A szöveg Kisorsolási Ügylet. — Közutak közti czikkeket tartalmazza. Kiemelendők: Kivándorlás, Klapka, Klima, Klimatikus gyógyhelyek. Kobalt, Kocsi, Kölcsey, Kölcsön, Kolera, Kolika, Kolumbus, Komárom város és megye, Kolosvár, Kongó, Konstantinápoly, Kónyi Manó, Könyv, Könyvnyomtatás és története, Könyvtár, Könyvvitel, Kőolaj, Kórház, Kőröm, Kőrös, Kortan, Kossuth Lajos (a Kézi Lexikon egyik legjelentékenyebb czikke). Kőszén, Kőszvény, Középiskola, Közgazdaságtan, Közjegyző stb. stb., mindmegannyi fényes bizonyitéka a vállalat hazafias, komoly s minden hasznos tudnivalót felkaroló szellemének és irányának. Az anyag beosztása is jelesen sikerült, mert — mint látjuk — az első kötet a következő (21.) füzetben befejezést nyer és nemsokára azok, kik füzetes munkát járatni nem szeretnek, az első kötetet készen kötve is beszerezhetik. Összesen 40 füzetre fog terjedni: egy füzet ára 30 kr. A legczélszerűbb 20—20 füzetre hat forintjával előfizetni, mely pénz az Athenaeum kiadó hivatalához Budapestre küldendő. Kapható különben minden könyvkereskedésben is.

---

ben, hogy mig a tulajdonos odajár, a lovat bárki elsiphetí öt huszasért.

*

Elektromos szivargyujtó. Az elektromosság egyik tért a másik után hóditja meg. Egy találékony amerikai a szivarozás élvezeténél is szolgálható eszközzé teszi, mivel gyufa nélkül tüzzel szolgál. Ezen szerkezetnek működő reszei egy tokba vannak elhelyezve, mely nagyon hasonlit egy közönséges szivarhoz. A tok egy fadényből áll, mely szivarszinü posztóval vagy papirral van bevonva. A tok szélesebb végén keresztül egy platiu sodrony vezet, mely asbest rostokkal van izolálva és spiral alakúan van felsodorva. A tekervény közt egy golyócska oly módon gördül, hogy a tok függélyes állása mellett összeköttelést létesit az áram és a sodrony közt, tehát az áramot a sodronyba vezeti. Ennek következtében a sodronynak a tokból kiérő része izzóvá lesz, ugy hogy a szivar meggyujtható. Ezzel a szemléltet félre vezethetjük, mert ugy látszik, mintha a szivar egy közönséges szivaron gyujtatott volna meg.

*

Thergolith, a tintafoltok eltávolitására szolgáló anyag. A kézen és minden neven nevezendő tárgyakon levő tintafoltok eltávolitására kitűnő szernek bizonyult dr Woldau Ferencz által feltalált thergolith, mely lényegileg a következőkből áll: finom porrá tört terratolith (terra miraculosa Saponiae) és eczetsavas nátron keverékéhez krotonolajat öntünk, melyet rögtön a felmelegités után kihülni hagyunk és elszappanositunk. E keverék kihülve szilárd tömeget képez, melynek az a tulajdonsága van, hogy vele a tintafoltokat eltávolithatjuk.

*

Petroleum foltok eltávolitására szolgáló anyag. E célra kitűnően használható a 3 sulyrész száraz agyagpor és 1 sulyrész szénsavas nátron keveréke, melyből a használat idején elegendő egy igen kicsiny mennyiséget vizben feloldani és pépalakban a foltokra kenni. Már 6—8 óra alatt a foltok tökéletesen eltünnek. A padlozatot azután megmossuk.

Felelős szerkesztő: *Wittinger Antal.*
Kiadó-laptulajdonos: *Felgl Gyula.*

Nyilt-tér.

Fekete fehér és szines selyemeket méterenkiut 45 krtól 15 frt 65 krig sima és miutázott (240 különböző fajta és 2000 külömböző szinben szállit, megrendelt egyes öltönyökre, vagy végekben is póstabér és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállitó) **selyemgyára Zürichben.** Minták póstafordulóval küldetnek. Levelekre Svájczba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Déli vasuti menetrend.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely . . .	reg 4.01	reg. 5.57	d. e. 9.01	d. u. 4.44
Acsád	„ 4,22	„ 6.19	„ 9.18	„ 4.—
Bécsbe érk. . . .	„ 7.27	„ 9.40	d. e. 1.54	„ 9.15

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	regg. 7.20	délb. 1.20	d. u. 5.05	est. 7.40
Acsád	„ 10.41	„ 6.25	„ 9.44	éj. 12 20
Szombath. á. . . .	„ 10.55	„ 6.44	„ 10.02	„ 12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely . . .	d. e. 11.05	este 7.05	éjjel 12,51
Dömötöri	„ 11.22	„ 7.27	„ 1.10
Molnári	„ 11.32	„ 7.41	„ 1.21
Vasvár	d. e. 11.40	„ 7.51	„ 1.29
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„ 12.25	„ 8.47	„ 2.19
N.-Kanizsára érk. .	„ 1.34	„ 10.15	„ 3.42

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	d. u. 2.10	reggel 6.05	éjjel 12.45
Sz.-Iván (Z.-Egerszeg)	„ 3.20	„ 7.22	„ 2.15
Győrvár	„ 4.02	„ 8.08	„ 3.05
Molnári	„ 4.10	„ 8.17	„ 3.04
Dömötöri	„ 4.20	„ 8.28	„ 3.27
Szombathelyre ér. .	„ 4.30	„ 8.45	„ 3.47

Piaczi-árak.

Buza	100 kilo . .	7 frt.	50 krtól	8 frt.	20 kr-ig.			
Rozs	„ . . .	7 „	80 „	8 „	40 „			
Árpa	„ . . .	6 „	— „	6 „	60 „			
Kukoricza	„	6 „	— „	6 „	20 „			
Zab	„	6 „	— „	6 „	50 „			

		frt.	kr.		frt.	kr
Buzaliszt I.	100 kilo	15	40	100 kilo burgonya	1	85
„ II.	„	15	10	Marhahus . 1 kilo	—	60
Rozsliszt 1.	„	13	60	Marha zsir	1	10
„ II.	„	12	—	Disznóhus . „	—	52
Buzakorpa	„	5	—	„ zsir . „	—	68
Rozs „	„	5	—	Borjuhus . „	—	60
Köleskása	„	14	—	Birkahus . „	—	36
Dara	„	17	—	1 méteröl bükkfa	13	50
Árpa dara	„	8	—	„ „ dorong	10	—
Széna	„	2	52	„ tölgyfa	9	40
Szalma	„	1	90	„ „ doroug	7	60

HIRDETÉSEK.

768/892

Árverési hirdetményi kivonat.

A köszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a **köszegi általános takarékpénztár** végrehajtatónak özv. **Kager Amália és társai** végrehajtást szenvedők elleni 8000 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében (a köszegi kir. járásbiróság) területén lévő Doroszló község határában fekvő a doroszlói 214 sztjkvben A † 1265 hlyz. sz. szőllő és erdőre az árverést 1708 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan

az 1892. évi augusztus hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor Doroszlő község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak ingatlan becsárának 10%-át vagy készpénzben, vagy 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Köszegen, 1892. évi május hó 7. napján.

A köszegi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság.

Terplán,
kir. aljbiró.

1943/92.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a kőszegi takarékpénztár végrehajtatónak, **Szalay János s társa** végrehajtást szenvedő elleni 650 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyben a tett utaajánlat alapján (a kőszegi kir. járásbiróság) területén lévő Kőszeg sz. kir. város-ban fekvő a kőszegi 428. számu tjkvben Szalay János és neje Feuchtl Terézia tulajdonát képező A † 739 hsz. 448. házszámu ház 550 frt az A † 740 hsz. 449 hársz. házra az ujabbi árverést 330 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok

az 1892. évi augusztus hó 24-ik napján d. e. 10 órakor ezen bir. hiv. helyiségében

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881, LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kőszegen, 1892. évi julius hó 18. napján.

A kőszegi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szombathelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy **Csörnyi Ferencz** és neje Prisznyák Rozália végrehajtatónak **Molnár János** végrehajtást szenvedő elleni 52 frt 78 kr tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szombathelyi királyi törvényszék területén lévő Olad község határában fekvő az oladi 18 sz. tjkvben Molnár János tulajdonául felvett A I alatti 1—2 sorsz. birtokra 433 frtban az A † alatti 1 sorsz. birtokra 108 frtban az árverést ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok

az 1892. évi augusztus hó 30-ik napján délelötti 10 órakor Olad község házánál

megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyiminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szombathelyen, 1892 ik évi május hó 30 án.

A szombathelyi királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Szalay Imre,
kir. törvényszéki biró.

Sup minták magánvevőknek ingyen és bérmentve.

Mintakönyvek szabók számára bérmentetlen.

Öltözékeknek való kelmék.

Peruvien és Dosking a magas klérus számára, szabályszerü kelmék cs. és kir. tiszti egyenruháknak, aggharczosok-, tiszoltók-, tornászok- és libériáknak, billiard- és játékasztalokra való posztó, (loden), vizhatlan vadász-abatoknak, mosókelmek, utazoplaidek 4—14 frtig stb. Aki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapjus posztóárakat és nem oszó rongyokat, ruelyek minden oldaról vevésre ajánltatnak és alig érdemesek a szabó ollójára, akar venni, forduljon

Stikarovsky Jánoshoz Brümbsn

Ausztria-Magyarország legnagyobb posztógyára.

Figyelmeztetésül! A n. é. közönség oly czégek elöl, melyek 3-10 méter hosszu „maradékokat", „szelvényeket", és ugynevezett „metszelékeket" salonöltözékekre hirdetnek, megintetik.

Mér az egyenlő hosszuság bejelentésben látszik a nyilt szédelgés, mert az ilyen maradékok stb. divattalan, rossz, eladhatatlan darabokból lesznek összeállitva. Ilyen nyuzadék áru, melyet ezen czégek már a második vagy harmadik eladótól vesznek, alig ér a vevőárnak egy harmadát.

Szétküldés utánvét mellett csak 10 frton felül bérmentve. — Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

Fa-eladás.

A t. közönségnek ezennel tudtára adom, hogy itteni faraktáromban mindennemű

tüzelő-bükkfa

eladandó.

Kőszegen egyedül **Unger József** kereskedő urnál a következő árakon kapható:

1-ső oszt. bükkhasábfa	méter ölenként frt.	14.—
2-ik „ „	„ „ „	12.—
Bükk-dorongfa	„ „ „	11.—

Tisztelettel

Kopfstein Mór.

Faraktárom: a kőszegi vasutállomáson a herczegi faraktárban.

A főméltóságu herczeg Eszterházy kőszegi várának hátsó udvarában 1 lakás kiadandó.

A lakás áll 5 szobából, 1 konyha, pincze, fakamra és a hozzá tartozó kertből.

Ez iránti értesitést özvegy **Draskovitsné** Kőszeg vári lakos nyujtand.

Cognac-quint-kivonat.

Kitünő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készitésére, mely a valódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e **jónak bizonyult** különlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készitésére) 16 frt o. é. Készitési utasitás ingyen mellékeltetik. **Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.**

Spiritusz megtakaritás

érhető el felülmulhatlan **pálinka-erősitő kivonatom** által; ez az italoknak kellemes, erőteljes izet ád és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000 literre) használati utasitással együtt.

E különlegességeken kivül ajánlom még valamennyi **essenciánat, rum, szilvapálinka, törköly, fükeserü,** valamint a létező **likörök, szeszesitalok, eczet** és **boreczet** készitésére felülmulhatlan minőségben. Készitési utasitások ingyen mellékeltetnek.

Árjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezességet vállalok

Polják Károly Fülöp,

essenc-különlegességek gyara, PRÁGA-ban.

(Tisztes képviselők kerestetnek.)

Hirdetmény.

1.) Locsmánd nagyközség tulajdonát képező **korcsmaépület** mely áll: **4 szoba, 1 konyha, 1 élés kamra, 1 pincze, 1 mészárszék, istálló, szin-pajta, jégverem** és **házi kertből** 1893. évi január hó 1-töl 3 egymás után következő évekre

1892. évi augusztus hó 21-én d. u. 2 órakor

nyilvános árverés utján a legtöbbet igérőnek haszonbérbe fog adatni.

2.) Az 1883. évi LL. t. cz. 38-ik §. alapján 1893. évi augusztus 1-töl számitandó 6 egymásután következő évekre a község 2731 holdból álló határterületén gyakorlandó vadászati jog

1892. évi augusztus hó 28-áu d. u. 2 órakor

fog a legtöbbet igérőnek bérbe adatni.

Mindkét árverésre vonatkozó feltételek a községi biró házánál bármikor betekinthetők — az árverések is a biró házánál tartatnak meg.

Locsmánd, 1892. julius 20-án.

Weber János,
biró.

STADLER ZSIGMOND

DIVATÁRUHÁZA — szelött Stadler Salamon — SZOMBATHELY

ALAPITTATOTT 1821.

Dús választék mindennemű uri és női **divatczikkek. Confectio, fehérneminek, vásznak, selyem- és kézmüárukban** a legfinomabb kivitelig — **Kelengyék. uri- és női toilettek, felöltök** stb. a legutolsó divat szerinti elkészitését, legjutányosabb árak mellett eszközlöm.

Nagybani áruosztályomat (I. emelet) a t. cz. kereskedő urak — és az első magyar **vitorlavászon, vizmentes ponyva és zsákgyárnak** nálam levő raktárát a t. cz. uradalmak és gazdászok b. figyelmébe ajánlom.

Mintagyüjteménynyel kivánatra bérmentve szolgálok.

Teljes tisztelettel

Stadler Zsigmond.

Mindennemü **műtrágya.**

A mágas kormány kezdeményezése folytán alapitott

„HUNGARIA" műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, e ismert kitünő minőségü műtrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak- és asványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chilisalétromot.** kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, réti-, kender- stb. trágyát és mindennemü egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-elemzések dijmentesen eszközöltetnek. Felvilágositással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája **Budapest V. Erzsébett 9. sz. II. e.** hová levelek és megrendelések intézendők. Telefon-szám 882.

Thomas-salak.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.